

Ministerie van Algemene Zaken

Introductiedossier

kennismaking met de organisatie van AZ

Welkom!

Voor u ligt het introductiedossier van het ministerie van Algemene Zaken. Dit introductiedossier is bedoeld als eerste kennismaking met het ministerie van Algemene Zaken en bestaat uit vier delen:

1. De rol van de minister-president

2. Onderdelen van het ministerie van Algemene Zaken

3. Begroting van Algemene Zaken

4. (Rijks)ministerraad en onderraden

Dit introductiedossier wordt, net als de introductiedossiers van de andere ministeries, openbaar gemaakt.

Den Haag, 2 juli 2024

Gert-Jan Buitendijk
Secretaris-generaal

Inhoudsopgave

1	De rol van de minister-president	4
2	Het ministerie van Algemene Zaken	5
2.1	Kabinet Minister-President	6
2.2	Rijksvoorlichtingsdienst	7
2.3	Directie Financieel-Economische Zaken	8
2.4	Directie Bedrijfsvoering	8
2.5	Agentschap Dienst Publiek en Communicatie	9
2.6	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid	10
2.7	Kabinet van de Koning (beheer)	10
2.8	De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (beheer)	10
2.9	Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (beheer)	11
3	De begroting van het ministerie van Algemene Zaken	12
3.1	Begroting van het ministerie van Algemene Zaken	12
3.2	Begroting van de Koning	12
4	(Rijks)ministerraad en onderraden	13
4.1	De ministerraad	13
4.2	De rijksministerraad	13
4.3	Communicatie rondom de ministerraad	14
4.4	Onderraden en ministeriële commissies	15

1 De rol van de minister-president

De minister-president is als voorzitter van de (rijks)ministerraad verantwoordelijk voor het bevorderen van de eenheid van het algemene regeringsbeleid en voor het in stand houden en zo nodig aanpassen van het stelsel van overleg en besluitvorming, zoals dat vorm krijgt in de ministerraad en onderraden.

Voorts is de minister-president verantwoordelijk voor coördinatie van het algemene communicatiebeleid, zoals het bevorderen van de eenheid in presentatie en adequate publiekscommunicatie.

Ook is de minister-president lid van de Europese Raad en vertegenwoordigt Nederland op diverse internationale bijeenkomsten, zoals topontmoetingen van de Verenigde Naties, de en de NAVO. De minister-president bezoekt regelmatig landen en regio's indien het bredere Nederlandse belang daarmee is gediend.

Daarnaast is de minister-president verantwoordelijk voor het in stand houden van de onafhankelijke positie van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid als adviesorgaan voor de langetermijnontwikkelingen en vraagstukken die de samenleving beïnvloeden.

Verder heeft de minister-president een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van het Koninklijk Huis. Alle ministers dragen op grond van artikel 42 van de Grondwet ministeriële verantwoordelijkheid, maar in de praktijk is het in de eerste plaats de minister-president die daarover in de Kamer verantwoording aflegt, eventueel met één of meer betrokken ministers. De begroting van de Koning valt onder de verantwoordelijkheid van de minister-president en het Kabinet van de Koning valt onder de beheersmatige verantwoordelijkheid van de minister-president.

Tot slot heeft de minister-president een coördinerende rol ten aanzien van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en is beheersmatig verantwoordelijk voor de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) en de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB).

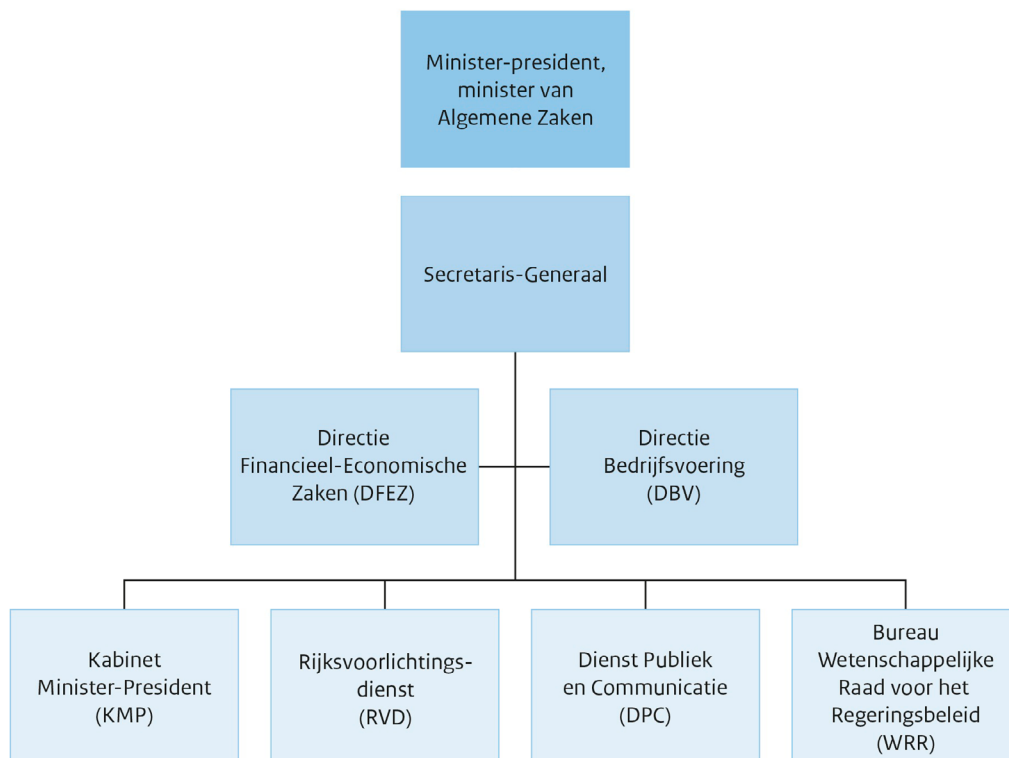
2 Het ministerie van Algemene Zaken

Het ministerie van Algemene Zaken is het ministerie van de minister-president, de minister van Algemene Zaken. Het ministerie ondersteunt de minister-president bij de voorgenoemde taken. De secretaris-generaal geeft leiding aan het departement. Het aantal medewerkers bedraagt ongeveer 500.

Het ministerie van Algemene Zaken bestaat uit de volgende onderdelen:

- Kabinet Minister-President;
- Rijksvoorlichtingsdienst;
- Directie Financieel-Economische Zaken;
- Directie Bedrijfsvoering;
- Agentschap Dienst Publiek en Communicatie;
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid;
- Kabinet van de Koning (beheer);
- Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (beheer);
- Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (beheer).

Hierna volgt per organisatieonderdeel een korte toelichting.

2.1 Kabinet Minister-President

Het Kabinet Minister-President (KMP) adviseert en ondersteunt de minister-president bij de uitvoering van de hem opgedragen taken. Ook verzorgt het KMP het secretariaat van de ministerraad en de secretariaten van de onderraden. Daarnaast handelt KMP alle parlementaire zaken en Woo-verzoeken af die het ministerie raken. Tot slot coördineert het KMP de werkzaamheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. KMP bestaat uit:

Hoofd Kabinet Minister-President

De secretaris-generaal (SG) van het ministerie is tevens het hoofd van het KMP. De plv. secretaris-generaal (pSG) is ook plv. hoofd KMP. De verschillende onderdelen van KMP worden ondersteund door een team van managementondersteuners.

Raadadviseurs, adviseurs en adjunct-raadadviseurs

De minister-president wordt ondersteund door 8 raadadviseurs. Iedere raadadviseur heeft zijn eigen beleidsterrein: Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken en Defensie, Economische Zaken, Europese Aangelegenheden, Financiën en Sociale Zaken, Justitie en Veiligheid, Fysiek Domein en Volksgezondheid en Onderwijs. De taak van raadadviseurs richt zich voornamelijk op het adviseren en ondersteunen van de minister-president en het voeren van de secretariaten van de onderraden. De raadadviseurs worden bijgestaan door enkele adviseurs en adjunct-raadadviseurs. Deze laatste zijn dezelfde personen als de adjunct-secretarissen van de ministerraad.

Secretariaat ministerraad

De secretaris van de ministerraad bereidt de agenda van de (rijks)ministerraad voor en is verantwoordelijk voor de opstelling van de besluitenlijst en de notulen. De secretaris woont de (rijks)ministerraad bij met een van de adjunct-secretarissen. De agenda en (geannoteerde) besluitenlijst van de (rijks)ministerraad worden gepubliceerd op Rijksoverheid.nl.

Daarnaast is de secretaris van de (rijks)ministerraad verantwoordelijk voor de onderraden en ministeriele commissies. De secretariaatswerkzaamheden van de onderraden liggen echter bij de raadadviseurs, die tevens secretaris van een onderraad zijn.

Politiek adviseur en parlementair coördinator

De minister-president wordt ondersteund door een politiek adviseur, in de regel een partijgenoot. Deze valt formatief onder het KMP.

De parlementaire coördinator fungeert als parlementair contactpersoon voor de Eerste en Tweede Kamer en coördineert alle parlementaire aangelegenheden, zoals de beantwoording van schriftelijke en mondelinge vragen en de voorbereiding van debatten.

Protocol Buitenland

De adviseurs Protocol, Ontvangsten en Logistiek hebben als taak het voorbereiden en ondersteunen van bezoeken en ontvangsten van de minister-president in het buitenland respectievelijk van buitenlandse gasten in Nederland.

Woo-cluster

Dit cluster houdt zich bezig met de coördinatie en afhandeling van alle Woo-verzoeken die bij het ministerie van AZ worden ingediend.

Coördinator inlichtingen- en veiligheidsdiensten

De SG is op grond van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv 2017) tevens coördinator van inlichtingen- en veiligheidsdiensten (I&V). Zijn plaatsvervanger is de raadadviseur Justitie en Veiligheid. Zij worden ondersteund door twee adviseurs I&V.

Beveiligingsautoriteit

De beveiligingsautoriteit (BVA) is belast met het beleid inzake de beveiliging van het ministerie van Algemene Zaken (personeel zowel als gebouwen) en van de minister-president in het bijzonder.

2.2 Rijksvoorlichtingsdienst

De Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) verzorgt de woordvoering van de minister-president en het kabinet en is verantwoordelijk voor de voorlichting over het algemeen regeringsbeleid, de minister-president en het ministerie van Algemene Zaken. Daarnaast verzorgt de dienst de communicatie over, en begeleiding van, de publieke optredens van het Koninklijk Huis in binnen- en buitenland.

De RVD verzorgt ook het voorzitterschap van de Voorlichtingsraad (VoRa) en coördineert en adviseert inzake interdepartementale communicatie-aangelegenheden.

De RVD bestaat uit:

Directeur-generaal RVD (DG RVD)

De DG RVD geeft leiding aan de Rijksvoorlichtingsdienst. De plv. DG is eerst verantwoordelijke voor de communicatie rondom het Koninklijk Huis. Onder de RVD vallen de woordvoerders van de minister-president.

Communicatie Koninklijk Huis (CKH)

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis (CKH) van de RVD verzorgt de communicatie over en begeleiding van de publieke optredens van het Koninklijk Huis in binnen- en buitenland. Daarnaast beheert en onderhoudt de afdeling CKH de website Koninklijkhuis.nl en de social media kanalen.

Communicatie Algemeen Regeringsbeleid (CAR)

De afdeling Communicatie Algemeen Regeringsbeleid (CAR) verzorgt onder andere de informatievoorziening voor de minister-president en de ambtelijke leiding van Algemene Zaken. CAR beschikt hiervoor over de Redactiedienst, waar 24 uur per dag, zeven dagen per week het nieuws wordt gevolgd via radio en televisie, Nederlandse en buitenlandse persbureaus, nieuwswebsites, kranten, tijdschriften en social media. Zo nodig maken de redacteurs transcripten van relevante uitspraken van politici en duidingen van journalisten. Daarnaast bereidt CAR de publieke optredens van de minister-president voor. Zoals persontmoetingen in binnen- en buitenland, waaronder de wekelijkse persconferentie na de ministerraad.

Protocol Binnenland

Twee adviseurs protocol maken deel uit van CAR en adviseren over en coördineren de afhandeling van inkomende uitnodigingen voor uw publieke optredens in Nederland en het Koninkrijk. Protocol bereidt de toegezegde binnenlandse werkbezoeken en ontvangsten voor en zij begeleiden de minister-president op de dag zelf. Protocol Binnenland organiseert ook formele en informele bijeenkomsten van het kabinet op het Catshuis of op externe locaties (denk aan Prinsjesdag). Verder dragen zij zorg voor de gezichtsbepalende evenementen van het ministerie.

Speeches

Twee speechschrijvers houden zich binnen CAR bezig met het voorbereiden van gesproken en geschreven woord van de minister-president; speeches, spreekpunten voor allerlei gelegenheden, voorwoorden, artikelen en persoonlijke brieven.

Social media

Om de activiteiten van de minister-president en het kabinetsbeleid onder de aandacht te brengen bij een breed publiek heeft CAR onder de naam @MinPres dan wel @minister-president social media accounts opgezet en in beheer.

Brieven

De minister-president ontvangt dagelijks brieven van burgers waarin aandacht wordt gevraagd voor persoonlijke situaties en/of uiteenlopende beleidsonderwerpen. Een deel van deze brieven wordt 'namens de minister-president' beantwoord door de directeur RVD. Het resterende deel wordt door de minister-president ondertekend. Medewerkers van de RVD bereiden hier een conceptantwoord voor.

2.3 Directie Financieel-Economische Zaken

De directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) zorgt voor een goede begrotingsvoorbereiding, -uitvoering en -verantwoording van het departement en coördineert de planning & controlcyclus. Ook het (her)inrichten en evalueren van de administratieve organisatie is een kerntaak van FEZ. Binnen FEZ verzorgt het Administratief Service Centrum de administratieve ondersteuning betreffende de begrotingsuitvoering en de begrotingsverantwoording. Bovendien faciliteert FEZ bij het opstellen van managementinformatie door middel van rapportages en analyses. FEZ onderhoudt voorts contacten met interne en externe partijen, zoals de Auditdienst Rijk, het ministerie van Financiën en de Algemene Rekenkamer. De directie ziet tot slot toe op een beheerste uitvoering van de begroting en rapporteert hierover met financiële en niet-financiële informatie aan de SG en de Bestuursraad.

2.4 Directie Bedrijfsvoering

De directie Bedrijfsvoering draagt actief bij aan het adviseren en ondersteunen in de uitvoering van de taken van alle onderdelen van het ministerie. De directie is verantwoordelijk voor o.a. de informatievoorziening, ICT, (informatie)beveiliging, personeel en organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, inkoop, huisvesting en facilitaire dienstverlening. Ook het zorgdragen voor de tijdelijke huisvesting van het ministerie van AZ en de renovatie van het Binnenhof is een taak van de directie. De directeur Bedrijfsvoering vervult tevens de rol van Chief Information Officer (CIO) bij AZ.

De directie Bedrijfsvoering bestaat uit:

De afdeling Compliance & Innovatie

C&I ontwikkelt op het gebied van Informatievoorziening en ICT beleid en stelt kaders (op), ziet er op toe dat de kaders worden nageleefd en draagt bij aan de innovatie en adviseert hierover. Ook de privacy, architectuur, informatiebeveiliging en cybersecurity is hier belegd. Een deel van de medewerkers van AZ verricht werkzaamheden in een staatgeheime omgeving. De afdeling zet zich in om de digitale weerbaarheid te versterken, het ICT-landschap op orde te krijgen en de Informatiehuishouding goed in te richten. Ook is hier de rol van Chief Data belegd. Daarnaast levert C&I capaciteit en deskundigheid voor strategische ICT-vernieuwingsprojecten en het programma Open op Orde.

De afdeling ICT-Service en Informatievoorziening

I&I draagt zorg voor beschikbare en veilige informatievoorzienings- en ICT-diensten voor de medewerkers van AZ. Een goede en veilige werkplek, het beheer van de ICT-infrastructuur, de Documentaire informatievoorziening, de Servicedesk, Backoffice, Servicemanagement en beheer van applicaties. Vanuit de afdeling worden de verschillende ICT-omgevingen beheerd en wordt ondersteuning geleverd aan de projecten. Ook is hier de rol van Chief Technology belegd. AZ heeft de ICT-voorziening voor een belangrijk deel in eigen beheer.

De afdeling Personeel en Organisatie

P&O adviseert en ondersteunt het primair proces op alle aspecten van het personeels- en organisatiebeleid. Voor een deel van de dienstverlening wordt intensief samengewerkt met de rijksbrede partners: P-Direkt, het Expertise Centrum Organisatie en Personeel en Bureau Algemene Bestuurdienst.

De afdeling Facilitair, Huisvesting en Inkoop

De unit FHI draagt zorg voor integrale facilitaire dienstverlening, de centrale inkoop, de fysieke beveiliging & bedrijfshulpverlening en de reguliere huisvesting qua onderhoud. Tot dienstverlening behoort de front-office, de intendanten, personenvervoer, post & logistiek, objectbeheer, schoonmaak en catering en het ondersteunen bij evenementen.

De projectorganisatie Tijdelijke Huisvesting en Renovatie

Na acht eeuwen intensief gebruik kampt het Binnenhof met technische en bouwkundige gebreken. De buitenruimte en de panden van de Eerste en Tweede Kamer, de Raad van State en het ministerie van AZ worden gerenoveerd. Het meerjarige programma Tijdelijke huisvesting & renovatie is verantwoordelijk voor de tijdelijke huisvesting en renovatie. Onder het project zijn inmiddels 20 deelprojecten ondergebracht; waaronder ook het Catshuis.

2.5 Agentschap Dienst Publiek en Communicatie

Dienst Publiek en Communicatie (DPC) staat voor overheidscommunicatie die verbindt en begint bij wat mensen beweegt. Dat doen we door oog te hebben voor wat mensen bezighoudt en nodig hebben. Ook volgen we ons vakgebied op de voet. Om nog beter aan te sluiten bij wat mensen nodig hebben, zetten we altijd onderzoek in en werken we samen met andere overheden. Onze inzichten passen we toe in onze rechtstreekse communicatie met het publiek, en komen tot uitdrukking in onze ondersteuning en advisering aan onze communicatiecollega's binnen de overheid. Alles met als einddoel om overheid en samenleving dichter bij elkaar te brengen.

DPC is de publieke dienstverlener voor overheidscommunicatie. Dit zijn onze taken:

- DPC informeert mensen in de samenleving en beantwoordt vragen over wet- en regelgeving en praktische informatie van de overheid. Dit doen we onder andere via rijksoverheid.nl, het beantwoorden van vragen (online en telefonisch) en via campagnes.
- DPC ondersteunt en ontzorgt communicatieprofessionals binnen de Rijksoverheid met advies, kennis en expertise, communicatieproducten en -diensten, inkoop, onderzoek en opleidingen.

DPC is officieel onderdeel van AZ, maar als agentschap werkzaam als zelfstandige uitvoeringsorganisatie. De opdrachtgevers van DPC zijn de VoorlichtingsRaad (VoRa) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Wat biedt DPC?

- Met onderzoek achterhaalt DPC waar mensen behoefte aan hebben en welke communicatie daar goed op aansluit. Denk aan trendanalyses, effectmetingen van campagnes, ux en gebruikersonderzoek.
- DPC is verantwoordelijk voor de informatievoorziening van de Rijksoverheid naar burgers via Rijksoverheid.nl en het telefoonnummer 1400.
- DPC is de motor achter het realiseren van één overheidsloket voor belangrijke levensgebeurtenissen, zoals het moment waarop je gaat studeren, een kind krijgt of te maken krijgt met een overlijden.
- DPC begeleidt grote overheids campagnes, zoals NIX18, MONO en Eén tegen eenzaamheid. Ook helpt DPC met communicatie die bijdraagt aan gedragsverandering. Denk aan een gezondere levensstijl of een lagere energierekening.
- DPC biedt advies en ondersteuning bij de inzet van communicatie en beheert de Rijkshuisstijl.
- DPC koopt communicatiediensten en -middelen scherp in voor het Rijk. Ook biedt DPC tijdelijke communicatiecapaciteit aan via de eigen Communicatiepool en rijksbrede contracten.
- DPC brengt vakgenoten bij elkaar en deelt alle kennis die ze opbouwen. Onder andere via kennismiddagen, opleidingen en de landelijke Communicatiedag.

2.6 Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) heeft tot taak om de regering en het parlement wetenschappelijk en onafhankelijk advies te geven over ontwikkelingen die de samenleving op de lange termijn kunnen beïnvloeden. De WRR wijst de regering op tegenstrijdigheden en verwachte knelpunten, formuleert probleemstellingen over grote beleidsvraagstukken, en stelt beleidsalternatieven voor. De adviezen zijn sectoroverstijgend en gaan over de richting van het overheidsbeleid voor de langere termijn.

De WRR bestaat uit minimaal vijf en maximaal elf leden. Zij worden door het kabinet benoemd voor een periode van vijf jaar. Alle raadsleden zijn werkzaam als hoogleraar. De Raadsleden worden bijgestaan in hun werk door externe adviserende leden en het bureau van de WRR; stafmedewerkers en een klein team ondersteunende medewerkers.

2.7 Kabinet van de Koning (beheer)

De minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van het Kabinet van de Koning. Tussen het ministerie van Algemene Zaken en het Kabinet van de Koning zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening op het gebied van de bedrijfsvoering door het ministerie en de daarop van toepassing zijnde planning & controlcyclus. Het Kabinet van de Koning valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister-president, de minister van Algemene Zaken.

Het Kabinet van de Koning maakt geen onderdeel van de ambtelijke organisatie van het ministerie van Algemene Zaken. Het Kabinet van de Koning is gehuisvest op de Korte Vijverberg.

2.8 De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (beheer)

De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) is een onafhankelijke commissie die toezicht houdt op de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) als de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD). De CTIVD kijkt naar de rechtmatigheid van de uitvoering van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 en de Wet veiligheidsonderzoeken door middel van het doen van onderzoeken en het publiceren van de uitkomsten daarvan, alsmede het adviseren aan de betrokken ministers over zaken die voortvloeien uit deze wetten, het behandelen van klachten en van meldingen over misstanden.

De minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van CTIVD. Tussen het ministerie van Algemene Zaken en de CTIVD zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening op het gebied van de bedrijfsvoering door het ministerie en de daarop van toepassing zijnde planning & controlcyclus. Daarnaast is de minister van Algemene Zaken ook betrokken bij de benoemingsprocedure van de voorzitter en de leden van de CTIVD. Voor de benoeming van de voorzitter en de leden van de CTIVD wordt door de Tweede Kamer per vacature een voordracht gedaan van tenminste drie personen. Bij haar voordracht slaat de Tweede Kamer zodanig acht als haar dienstig voorkomt op een door de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden en de Nationale Ombudsman (de Commissie van aanbeveling) gezamenlijk opgemaakte aanbevelingslijst van ten minste drie kandidaten per vacature. De minister van Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie maken een keuze uit de voordracht. De voorzitter en de leden worden vervolgens op voordracht van de minister-president bij Koninklijk Besluit benoemd en leggen vervolgens bij de minister-president de eed of belofte af. De CTIVD gaat zelf over de benoeming van medewerkers. De CTIVD is gehuisvest op een eigenstandige locatie bij de Raad van State.

2.9 Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (beheer)

De Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB) is een onafhankelijke commissie die is belast met het toetsen van de rechtmatigheid van de door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of de minister van Defensie gegeven toestemming tot het inzetten van bijzondere bevoegdheden door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) respectievelijk de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD).

De minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de TIB. Tussen het ministerie van Algemene Zaken en de TIB zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening op het gebied van de bedrijfsvoering door het ministerie en de daarop van toepassing zijnde planning & controlcyclus. Daarnaast is de minister van Algemene Zaken betrokken bij de benoemingsprocedure van de voorzitter en de leden van de TIB. Deze procedure is gelijk aan de hierboven beschreven procedure bij de CTIVD. De TIB gaat zelf over de benoeming van medewerkers. De TIB is gehuisvest op een eigenstandige locatie binnen het ministerie van Algemene Zaken.

3 De begroting van het ministerie van Algemene Zaken

3.1 Begroting van het ministerie van Algemene Zaken

De begroting van het ministerie van Algemene Zaken bestaat uit drie begrotingsstaten:

1. het Ministerie van Algemene Zaken (IIIA);
2. het Kabinet van de Koning (IIIB) en;
3. de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC).

De begrotingsstaat van het ministerie van Algemene Zaken (IIIA) bestaat uit één artikel: Eenheid van het algemeen regeringsbeleid. De begroting heeft een beleidsarm karakter. Het grootste deel van de uitgaven bij het ministerie van Algemene Zaken zijn apparaatsuitgaven. Op het totaal begrote bedrag van € 96,7 miljoen (inclusief KvdK en CTIVD) is een relatief klein bedrag van € 3 miljoen voor het jaar 2024 opgenomen als programma-uitgaven, wat neerkomt op 3,2% van de totale begroting van het ministerie van Algemene Zaken. De begroting van Algemene Zaken bestaat uit de volgende 5 componenten:

- Coördinatie van het algemeen communicatie- en regeringsbeleid (RVD): € 2,4 miljoen;
- Bijdrage aan de lange termijn beleidsontwikkeling (WRR): € 0,6 miljoen;
- Apparaatsuitgaven: € 53,5 miljoen;
- Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB): € 1,9 miljoen en;
- Agentschap Dienst Publiek en Communicatie (DPC): € 30,9 miljoen.

De begrotingsstaat van het Kabinet van de Koning (IIIB) bedraagt € 3,1 miljoen.

De begrotingsstaat van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC) bedraagt € 4,3 miljoen.

3.2 Begroting van de Koning

De minister van Algemene Zaken is tevens verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Koning (€ 55,9 miljoen). De begroting van de Koning bestaat uit drie artikelen:

1. Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis € 11,6 miljoen

Het verstrekken van de grondwettelijke uitkeringen krachtens artikel 1 van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (WFSKH).

2. Functionele uitgaven van de Koning € 36,7 miljoen

Begrotingsartikel 2 bevat de functionele uitgaven die te relateren zijn aan de uitoefening van het koningschap. Deze uitgaven worden op declaratiebasis door de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH) namens de Koning ingediend bij de minister-president en komen ten laste van deze begroting.

3. Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen € 7,6 miljoen

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven toegelicht die niet via de Dienst van het Koninklijk Huis lopen, maar wel deel uitmaken van de uitgaven die functioneel samenhangen met het koningschap. Het gaat om de uitgaven in het kader van de voorlichting (Rijksvoorlichtingsdienst), het Militaire Huis als onderdeel van de Dienst van het Koninklijk Huis en de uitgaven van het Kabinet van de Koning.

4 (Rijks)ministerraad en onderraden

4.1 De ministerraad

De leden en de voorzitter

Ministers vormen gezamenlijk de ministerraad. De minister-president is voorzitter van de raad. De ministerraad heeft als taak en bevoegdheid te beraadslagen en te besluiten over het algemeen regeringsbeleid en dient de eenheid van dat beleid te bevorderen. De minister-president stelt de agenda vast en regelt de vergaderorde. Indien hij is verhinderd, wordt de vergadering geleid door een (van de) vice-minister(s)-president(en), conform de vervangingsregeling. Bij diens (hun) afwezigheid, wordt de vergadering geleid door de aanwezige minister met de hoogste leeftijd.

Staatssecretarissen zijn geen lid van de ministerraad. Zij kunnen alleen aan de vergadering van de ministerraad deelnemen als er onderwerpen worden behandeld waarbij zij uit hoofde van hun taak rechtstreeks zijn betrokken, bij afwezigheid van de minister, of voor zover de raad om een andere reden hun aanwezigheid wenselijk acht. De staatssecretaris kan niet aan eventuele stemmingen in de ministerraad deelnemen, ook niet als hij de minister vervangt.

Naast de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk is voor het functioneren van de ministerraad en de rijksministerraad het Reglement van orde voor de ministerraad (RvO MR) van belang. In dit koninklijk besluit zijn samenstelling, taken, bevoegdheden, werkwijze en geheimhoudingsregels vastgelegd.

Positie minister-president als leider van het kabinet

De minister-president is de voorzitter van de ministerraad, minister van Algemene Zaken en verantwoordelijk voor het bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid. De minister-president kan naar eigen inzicht onderwerpen agenderen voor de vergadering van de ministerraad en de onderraden.

Vergaderdag, plaats en tijdstip en recesperiodes

De ministerraad vergadert in de regel wekelijks op vrijdag. De vergaderingen vinden plaats bij het ministerie van Algemene Zaken. Behalve op vrijdag kan de ministerraad bijeenkomen als de minister-president of ten minste twee andere ministers dat wenselijk achten. Het zomerreces van de ministerraad volgt op de laatste vergadering van de Eerste Kamer. Het reces duurt vier weken. Het kerstreces is twee weken. De minister-president stelt deze en andere recesperiodes vast.

4.2 De rijksministerraad

De leden en de voorzitter

De ministerraad van het Koninkrijk (rijksministerraad) bestaat uit de Nederlandse ministers en de gevolmachtigde ministers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het voorzitterschap en de vervanging bij afwezigheid is hetzelfde als bij de ministerraad. De rijksministerraad vergadert in beginsel iedere vier weken of zoveel vaker als nodig. De vergadering vindt plaats op vrijdag bij het ministerie van Algemene Zaken, voorafgaand aan de ministerraad.

De gevolmachtigde ministers

Een gevolmachtigde minister is mandataris van de regering van Aruba, Curaçao of Sint Maarten en kan derhalve door deze regering ter verantwoording worden geroepen. De gevolmachtigde heeft de status van minister en heeft als zodanig stemrecht in de rijksministerraad. Bij afwezigheid wordt de gevolmachtigde minister vervangen door een plaatsvervanger die ook met betrekking tot het stemrecht volledig in de plaats van de gevolmachtigde minister treedt. Indien de Nederlandse ministers demissionair worden, geldt dat niet voor de gevolmachtigde ministers. Hun ambtstermijn is gekoppeld aan die van de regeringen van hun land.

De regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn ieder gerechtigd om, indien een bepaald onderwerp daar aanleiding toe geeft, naast de gevolmachtigde minister tevens een minister van de eigen regering met raadgevende stem te laten deelnemen aan de vergaderingen van de rijksministerraad. De stemverhouding verandert daardoor niet.

4.3 Communicatie rondom de ministerraad

Eenheid regeringsbeleid

Bewindspersonen dienen de eenheid van het regeringsbeleid in acht te nemen. Dit betekent dat naast een individuele verantwoordelijkheid voor het handelen van het eigen ministerie en jegens het parlement, ook verantwoordelijkheid geldt voor het algemeen regeringsbeleid. Om eenheid in de woordvoering tussen bewindspersonen te bevorderen, is een aantal uitgangspunten voor het communicatiebeleid van het kabinet ontwikkeld. De minister-president is de eerste woordvoerder van het kabinet, met name indien het gaat om onderwerpen waarover nog geen overeenstemming is bereikt en onderwerpen die politiek gezien dienen te worden gedragen door de collectiviteit van het kabinet.

Wekelijkse persconferentie minister-president

Gedurende de gehele ministerraadscyclus wordt de minister-president begeleid door een woordvoerder van de RVD. Na afloop van de wekelijkse ministerraad geeft de minister-president een persconferentie waarin hij ingaat op de genomen ministerraadsbesluiten. Daarnaast kunnen journalisten tijdens deze persconferentie vragen stellen over andere actuele onderwerpen. De persconferentie wordt live uitgezonden via de digitale kanalen van de NPO en RTL en kan via een livestream op sociale media worden gevolgd. De persconferentie is later ook terug te vinden op het YouTube-kanaal van de minister-president. Op Rijksoverheid.nl wordt tevens de schriftelijke, letterlijke uitwerking gepubliceerd.

De RVD bereidt wekelijks in overleg met de betrokken raadgevenden van KMP een inleidend statement voor de persconferentie van de minister-president voor, alsmede een set spreeklijnen en Q&A's over de genomen ministerraadsbesluiten en actuele onderwerpen.

Media worden door de RVD ingelicht zodra de ministerraad is afgelopen. Tevens worden zij op de hoogte gebracht van het tijdstip waarop de persconferentie van de minister-president zal beginnen. Bewindspersonen hebben de mogelijkheid (niet de plicht) om na afloop van de ministerraad in de hal van Binnenhof 19 een toelichting te geven op de genomen besluiten op het eigen beleidsterrein en over andere relevante onderwerpen. De media worden daartoe kort voor het einde van de ministerraad uitgenodigd via een sms ('halbericht'). Dit mediamoment wordt door betrokken journalisten doorgaans aangeduid als 'het touwtje'.

Persberichten

De RVD inventariseert in de dagen voorafgaand aan de vergadering van de ministerraad bij de directies Communicatie van de vakdepartementen of zij voornemens zijn naar aanleiding van de voorstellen op de agenda van de ministerraad een persbericht uit te brengen. De vakdepartementen leveren tijdig voor aanvang van de ministerraad de tekst van de conceptpersberichten aan bij de RVD. De woordvoerder van de RVD is bij de vergadering van de ministerraad aanwezig en overlegt met de verantwoordelijke bewindspersonen over de definitieve inhoud van de persberichten, afhankelijk van de besluitvorming. De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de persberichten berust bij de departementen, maar de persberichten worden, indien daartoe in de ministerraad wordt besloten, door de RVD uitgegeven.

Na afloop van de vergadering van de ministerraad worden de persberichten gezonden aan de Tweede Kamer en vervolgens bij het begin van de persconferentie van de minister-president aan de media verstrekt. Tegelijkertijd komen de persberichten beschikbaar via [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

4.4 Onderraden en ministeriële commissies

Stelsel van onderraden

Uit het oogpunt van taakverdeling en efficiënte besluitvorming worden voorstellen waarover de ministerraad dient te besluiten, eerst voorgelegd aan een onderraad van de ministerraad. Een dekkend stelsel van onderraden bestrijkt het gehele terrein van het rijksbeleid. Hierop zijn vanuit praktische overwegingen enkele uitzonderingen geformuleerd:

- alle besluiten in het kader van de begrotingscyclus;
- actuele punten van buitenlands beleid (waaronder de conclusies van de coördinatiecommissie);
- alle besluiten na ommekomst van de Raad van State;
- actuele binnenlandspolitieke kwesties naar aanleiding van behandeling in de Tweede of Eerste Kamer;
- benoemingen;
- onderwerpen ter kennisgeving;
- verkenningen.

Naast de onderraden zijn er enkele ministeriële commissies. Het belangrijkste verschil met onderraden is dat deze tijdelijk zijn, in principe voor de duur van de kabinetsperiode. Ministeriële commissies worden gevormd voor een bepaald thema of onderwerp. Daarnaast kunnen voorstellen waarover na de ambtelijke, interdepartementale voorbereiding geen nadere discussiepunten meer resteren ('hamerstukken') rechtstreeks voor de ministerraad worden aangemeld.

De leden en de voorzitter

De minister-president is voorzitter van alle onderraden en ministeriële commissies. Bij afwezigheid is zijn vervanging hetzelfde geregeld als bij de ministerraad. Elke onderraad heeft een vaste samenstelling van ministers en staatssecretarissen.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001 | 2500 EA Den Haag

Juni 2024